

JOSÉ
SARAMAGO

CVASIOBIECT

Traducere din limba portugheză
de Simina Popa

POLIROM
2025

Cuprins

SCAUNUL	9
EMBARGOU.....	45
REFLUX	69
LUCRURI	97
CENTAURUL	161
REVANȘA	191

— Îi administrez injecții din oră în oră. Deocamdată, n-am observat nicio diferență. Și e timpul pentru o nouă injecție.

A pregătit seringă, a tras conținutul unei fiole mari și a înfipt dintr-o mișcare acul în canapea.

— Și dacă nu se face bine? a întrebat funcționarul.

— O să hotărască medicul. Țsta e tratamentul standard. Când nu merge, e un caz pierdut, se întoarce la fabrică.

— Bun. Mă duc la treabă. Mulțumesc.

Pe coridor, s-a mai uitat o dată la ceas. Era tot fără zece. Să fi stat ceasul? L-a apropiat de ureche: ticăitul se auzea clar, deși puțin amortit, dar acele nu se mișcau. A înțeles că întârziase mult. Nu suporta să întârzie. E adevărat că publicul n-avea de suferit, fiindcă colegul pe care trebuia să-l înlocuiască nu putea părăsi biroul până nu venea el. Înainte să împingă ușa, a mai aruncat o privire la ceas: la fel. Când l-a auzit intrând, colegul s-a ridicat, a spus ceva persoanelor care așteptau afară, de cealaltă parte a ghișeului, și l-a închis. Așa era regulamentul.

Înlocuirea funcționarilor nu dura mult, dar trebuia făcută întotdeauna cu ușa închisă.

— Ați întârziat.

— Mă tem că da. Scuze.

— E și un sfert. Va trebui să vă reclam.

— Desigur. Mi s-a oprit ceasul. Din cauza asta. Dar e ciudat că încă funcționează.

— Cum adică?

— Nu mă credeți? Uitați-vă.

S-au uitat amândoi la ceas.

— Chiar e ciudat.

— Vedeți acele? Nu se mișcă. Dar ticăitul se aude.

— Da, se aude. N-o să vă reclam pentru întârziere, dar cred că trebuie să informați superiorii despre povestea cu ceasul.

— Evident.

— Au fost destul de multe cazuri ciudate în ultimele săptămâni. Guvernul s-a sesizat și o să ia cu siguranță măsuri.

S-a auzit un ciocănit în placa lăptoasă a ghișeului. Cei doi funcționari au semnat condica de sosiri și plecări.

— S-aveți grijă la ușa principală, l-a avertizat cel care rămânea.

— V-ați zgâriat? Sunteți al treilea pe ziua de azi.

— Și de febra canapelei ați aflat?

— A aflat toată lumea.

— Ciudat, nu?

— Da, dar nu e chiar așa de nemaiîntâlnit. Pe luni.

— Weekend plăcut.

A deschis ghișeul. Erau doar trei persoane în așteptare. Le-a cerut scuze, cum prevedea regulamentul, și a primit de la primul – un bărbat înalt, bine îmbrăcat, de vârstă mijlocie – cartea de identitate. A introdus-o în cititorul de verificare, a analizat semnalele luminoase care au apărut și i-a înapoiat documentul:

— În regulă. Ce doriți? Fiți concis, vă rog.

Și acestea erau fraze prevăzute în regulament. Clientul a răspuns fără ezitare:

— Voi fi concis. Doresc un pian.

— În momentul de față nu avem multe cereri pentru obiectul acesta. Spuneți-mi dacă e indispensabil.

— Sunt greutăți așa de mari?

— Doar cele care țin de materia primă. Când îl doriți?

— În cincisprezece zile.

— Aproape c-ar fi mai ușor să vă dau luna de pe cer. Un pian necesită materiale foarte specializate, de înaltă calitate sau de o mare raritate, dacă preferați.

— Pianul e un cadou de aniversare. Înțelegeți?

— Vă înțeleg. Ați fi putut totuși să veniți mai devreme să depuneți cererea.

— N-am avut cum. Vă amintesc că sunt un cetățean de înaltă prioritate.

În timp ce rostea vorbele acestea, cetățeanul a deschis mâna dreaptă, cu palma în sus, arătând un C verde tatuat pe piele. Funcționarul a privit litera, apoi afișajul care încă arăta semnalele verificate și a încuviințat din cap:

— Am luat la cunoștință. Veți avea pianul de azi în cincisprezece zile.

— Mulțumesc frumos. Vreți să plătesc integral sau e de-ajuns un avans?

— E de-ajuns un avans.

Cetățeanul a scos portofelul din buzunar și a pus suma necesară pe tejghea. Bancnotele erau dreptunghiuri din material subțire și flexibil, de aceeași culoare, dar în nuanțe

diferite, cum diferite erau și micile chipuri emblematice care le deosebeau. Funcționarul le-a numărat. Când le aranja ca să le pună în casetă, una din ele s-a rulat brusc și l-a strâns de deget.

Clientul a spus:

— Mi s-a întâmplat și mie același lucru azi. Imprimeria ar trebui să fie mai atentă la fabricarea bancnotelor.

— Ați făcut raport?

— Desigur, era de datoria mea.

— Foarte bine. Serviciile de inspectorat vor putea confrunța cele două reclamații, a dumneavoastră și a mea. Aveți aici documentele. La data indicată vă puteți adresa serviciului de livrări. Dar cum prioritatea dumneavoastră este C, cred că pianul vă va fi adus acasă.

— Așa s-a întâmplat la fiecare achiziție. La revedere.

— La revedere.

După cinci ore, funcționarul se afla din nou în fața ușii principale. A întins mâna dreaptă spre clanță, a calculat bine distanța și, dintr-o mișcare fulgerătoare, a deschis ușa și a trecut de partea cealaltă, teafăr. Ușa, cu un sunet înfundat care părea un oftat, s-a

supus amortizorului și s-a închis lent. Era aproape seară. Te alegeai cu câteva satisfacții când lucrai în tura a doua: clientelă superioară, furnizări de calitate și posibilitatea de a sta în pat mai mult timp dimineața, deși iarna, cu zilele ei scurte, era un pic deprimant să ieși din interiorul bine luminat la amurg, prea devreme și prea târziu în același timp. Dar acum, cu tot cerul anormal de înnorat, era o temperatură bună de sfârșit de vară și era plăcut să faci o mică plimbare.

Nu locuia departe. Nici măcar n-apuca să vadă cum se preschimbă orașul în orele nocturne. Făcea doar câteva sute de metri pe jos, pe ploaie sau soare, pentru că taximetriștii nu erau autorizați să facă curse atât de scurte și niciun autobuz n-avea stație pe strada lui. Și-a băgat mâinile în buzunarele hainei și a simțit scrisoarea pe care uitase s-o pună la cutia poștală când ieșise din casă spre serviciul de achiziții speciale (sas) unde lucra. A rămas cu mâna pe scrisoare, ca să nu uite iar de ea, și a coborât scările pasajului subteran care-l scotea de cealaltă parte a bulevardului. În spatele lui, două femei vorbeau: